Ao. 1858. Dingsdag

No. 101. 24 Augustus.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 20 Augustus 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. 30 Julij jl. No. 10, is de Serjant Majoor der Koloniale Guides E. C. Schoon provisioneel belast met de functien van Hospitaalmeester, ter vervanging van den, onder de nadere goedkeuring des Konings, uit die betrekking eervol ontheven gepensioneerden 1sten Luitenant J. F. W. Faulborn.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.
Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.
20 Augustus. Van de slavin *Iris*, geboren in 1795, dochter van *Constantie*, toebehoorende aan M. G. S. de Villeneuve geb. Serres, H. J. Serres en H. G. Beverleij nu boedel.

» » Van het slavenkind *Petronella*, geboren in 1851, dochter van *Frederica I*, toebehoorende voor den vrijdom aan E. J. Sind.

» » Van den slaaf *Joseph*, geboren in 1826, zoon van *Coba*, toebehoorende voor den vrijdom aan M. Zweever.

» » Van het slavenkind *Bernard*, geboren in 1847, zoon van *Wilhelmina*, toebehoorende aan J. J. B. de Mesquita.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Tweede Afkondiging.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 22sten Augustus 1858.

Op den 13 Augustus 1858, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Eliazer Salomons
en
Wilhelmina Johanrida Jonas.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. F. SAILE VANIER.

Tweede Afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken heeft verwijderd:

De slaaf *Doris*, aankomende Alex. Salomons.

Terwijl sedert 10. Augustus nog als afwezig zijn opgegeven:

De slaaf *William*, aankomende J. P. Menke.

De slaaf *Samuel*, aankomende Plant. *Ellen.*

De slaaf *Franconie*, aankomende de uitlandige F. W. Cragin.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834, G. B. No. 1 vastgesteld.

Paramaribo, den 20 Augustus 1858.

De Prov. Commissaris van Politie,
G. BUIJCKINCK.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst:

Diverse **Fournitures** en huishoudelijke **Benoodigdheden**, waarvan de modellen te bezigtigen zijn in het Militair Hospitaal.

De bus der inschrijvingsbilletten ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal geligt worden op Zaturdag den 28sten dezer maand, des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, den 23 Augustus 1858.

De Administrateur van Financien,
A. DE MAN.

Transport.

(10488) Den 23sten Augustus 1858. A. M. Thieler aan G. P. J. Wijnbergen van het Erf en de daaropstaande Gebouwen aan de *Saramacca Straat*, N. W. La. E No. 37, O. W. La. D No. 516.

Paramaribo, den 23 Augustus 1858.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Op DONDERDAG den 26sten dezer zal de Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* in het locaal van hetzelve Departement des namiddags ten 4 uren door den Vendumeester J. F. Favereij, publiek doen veilen:

1o. *Drie zesde* aandeel in het **ERF** met de daarop staande GEBOUWEN gelegen aan de *Groote Dwars straat*, bekend onder O. W. La. D No. 709 en N. W. La. E. No. 194 *a* en *b*, aankomende den *desolaten* boedel J. C. G. Sluijter.

2o. *Een zesde* aandeel in het voorschreven **ERF** en GEBOUWEN, aankomende den *desolaten* boedel Frodrik Koppitz, beiden als Legatarissen van wijlen J. H. G. Sluijter.

De bewijzen van eigendom en koopconditien liggen ter visie bij het Departement voornoemd.

Paramaribo, den 18 Augustus 1858.

De Curator voornoemd,
CHs. LIONARONS.

De Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* zal op *Donderdag* den 26 dezer in het locaal van hetzelve Departement, des namiddags ten 4 uren door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ publiek doen verkoopen:

De **Nalatenschap** van de *desolate* boedels C. P. Lent, A. T. van Halfhide, S. M. Halloij, J. K. Prins, P. Ringeling, C. Stein, Lion Asien (Chineesche Immigrant), J. W. Seale, G. J. P. Hooijman, M. H. A. Stak, A. Vasconcellos (Port. Immigrant), M. van J. M. Schiler, J. Bionda, L. Carter wed. C. A. Roman, M. Judeo, wed Salomon Pisenskij, L. Gotschen, H. M. Samson wed. S. H. de Laparra, A. C. van Bochove en J. B. Willems.

En vermits geene genoegzame goederen in deze Boedels aanwezig zijn zoo zullen de Crediteuren voor als nog niet worden opgeroepen.

Paramaribo, den 20 Augustus 1858.

De Curator voornoemd,
CHs. LIONARONS.

Over *vier* weken, den juisten dag nader te bepalen, zal de Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* in het openbaar doen veilen:

Het bloote **ERF** gelegen aan de *Hooge straat*, bekend onder La. E No. 352 *b*, aankomende den *desolaten* boedel Soraphina Brendorff.

Paramaribo, den 16 Augustus 1858.

De Curator voornoemd,
CHs. LIONARONS.

Havendienst.

Op daartoe bekomen magtiging van Zij-

ne Excellentie den Heer Gouverneur worden belanghebbenden gewaarschuwd, om, ter voorkoming van aanvaring, die op de rivieren alhier, bij nadering van stoombooten, zoude kunnen plaats vinden, met hunne *Ponten*, *Lastdragers*, *Tent corjalen* en soortgelijke vaartuigen, zoo veel mogelijk aan de oevers, en alzoo buiten het vaarwater der stoomschepen, te blijven, en bij het oversteken der rivieren bij *donkere Maan* oplettend uit te zien naar de aankomst van eenig stoomboot, die zich altijd door licht aankondigt.

Paramaribo, den 23 Augustus 1858.

De waarn. Havenmeester,
J. VAN LIER.

Nieuw stelsel van onderrigt voor Bewaarscholen.

Op het internationaal congres voor weldadigheid, in September des vorigen jaars te Frankfort a / M. gehouden, was onder anderen sprake van een stelsel van onderrigt voor zeer jeugdige kinderen, ontworpen door Frederik Fröbel (in 1782 in Thüringen geboren en te Marsenburg in 70jarigen ouderdom overleden.) Het geldt hier in het bijzonder eene verbetering in de bewaarscholen voor kleine kinderen, wier verspreiding men niet te veel bevorderen kan. Eerst na den dood des ontwerpers is de aandacht meer bepaaldelijk op deze verbeterde leerwijze gevestigd en hebben zich de inrigtingen, alwaar die is aangenomen, meer en meer vermenigvuldigd. Men telt er een 50tal in verschillende steden van Duitschland; men heeft ze ingevoerd in Zwitserland, in Engeland en Amerika, en onlangs heeft de Fransche regering de leerwijze van Fröbel voor de bewaarscholen en salles d'asile in Frankrijk aangenomen, met last om het beginsel voor de lagere scholen te huldigen en om daarbij tuinen voor de kinderen te voegen. Mevr. de baronnesse von Marenholz heeft zich als de begaafde zendelinge ter verspreiding van die leerwijze doen kennen, en zich niet alleen verleden jaar daartoe aan het opgemelde congres te Frankfort gewend, maar zich thans ook naar verschillende landen begeven, om dit stelsel te doen kennen. Zoo heeft zij zich onlangs te Rotterdam een paar malen in vereenigingen doen hooren, waar zij uit de opkomst van velen, met name ook van schoolopzieners en leideressen van bewaarscholen, zich van de belangstelling heeft kunnen overtuigen, die in Nederland het onderwijs, op zijnen zoogenaamd allereersten, maar daarom des te gewigtiger trap ondervindt.

Zie hier het verslag, hetwelk de *N. R. Ct.* daarvan mededeelt:

In de armenbewaarschool aan den Schiedamschen Singel heeft op den 6 Junij des namiddags ten 1 ure, de openbare bijeenkomst plaats gehad; waarin mevr. de baronnesse von Marenholz geb. von Bülow, hare denkbeelden heeft medegedeeld, over het onderwijs op bewaarscholen, naar het reeds vroeger vermelde stelsel van Fröbel. In eene welsprekende improvisatie deelde mevrouw von Marenholz de meest belangrijke bijzonderheden mede uit Fröbels leven, die zij door hooger magt bestemd achtte, om de verbetering en uitbreiding van het besproken onderwijs tot stand te brengen. Zelf verstoken van de weldaden der moederlijke teederheid, had hij de behoefte der jeugd diep gevoeld en er aanleiding in gevonden, om het kind in zijne eerst ontkiemende neigingen te bespieden en het te begrijpen. Op de daaruit verkregen overtuiging is zijn stelsel, dat zij in eene levendige en wegslepende voordragt toelichtte, gebouwd.

De opmerkzaamheid van het kind moet geboeid worden door het eene bezigheid te geven, waarbij de ontwikkeling van het verstand met die van het ligchaam gelijken tred houdt. De methode heeft tot leidend beginsel, het kind te leeren door hetgeen het zelf daarstelt. Daarbij staat, bij het kleine kind, ligchaamsbeweging op den voorgrond. De vorming, het vermogen om te arbeiden, gaat als het ware aan het eigenlijk leeren vooraf.

Middelerwijl mevr. Marenholz het talrijk aanwezige publiek met hare bezielde taal bezig hield, werden de voorwerpen aangebragt, die elders door kinderen van 4, 5 of 6 jaren, naar Fröbels methode, waren vervaardigd en die in hooge mate de aandacht trokken. Uit deze voorwerpen nam mevr. Marenholz aanleiding om aan te toonen, op welke wijze men de kinderen brengt tot de hoogte van ontwikkeling, die uit de vertoonde zaken zoo luide sprak. Zij bediende zich daartoe van uit hout vervaardigde voorwerpen, waarmede men door verplaatsing allerlei figuren vormen kon.

Dit spelend onderrigt, de praktische en rijp doordachte toepassing van het *al spelende leeren*, gewoonlijk door zang begeleid, wekt in het kind het eerste gevoel op voor vorm, grootheid, tal, ruimte, stof, maat, beweging, voor harmonie in kleuren, in muziek, enz., gewent het aan orde, reinheid, regel en netheid in alles. Bij zelfstandige beweging en handeling, leidt deze methode de kinderen, ook door hun onderling zamenzijn, tot orde en onderwerping aan bepaling, aan eendragt en dienstbetoon, aan zorgvuldige pligtsbetrachting, enz.

Door deze opsomming hebben wij slechts de aandacht willen vestigen op eene zaak, die op zijn minst een grondig onderzoek en zeker in vele opzigten navolging verdient. Een geheele ontwikkeling van het stelsel gedoogt ons bestek niet; daartoe is het te veelomvattend.

Als opwekking tot den arbeid sluit Fröbels methode niets uit, wat tot dus verre in bewaarscholen is ingevoerd; daarenboven veronderstelt zijn stelsel het godsdienstig element en past daarin het beginsel van arbeid toe.

Ongetwijfeld brengt de invoering van dit stelsel eigenaardige moeijelijkheden mede, want Fröbel wil dat het kind in de open lucht gebragt worde en dat ieder zijn eigen tuintje hebbe, immers de natuur speelt er eene hoofdrol. Als wij echter nagaan, dat dergelijke scholen reeds in onderscheidene streken van Duitschland, in Belgie, in Frankrijk, in Engeland, ja zelfs in Noord Amerika bestaan, dan schijnt het zeer mogelijk, dat eenmaal ook onze jeugd van het voortreffelijke uit Fröbels stelsel vruchten plukke. Zijn wij toch wel ingelicht, dan is reeds uit 's Hage iemand naar Brussel gezonden, om zich op de hoogte van dit stelsel te plaatsen.

Eenige aanzienlijke dames, een groot getal onderwijzeressen, wijders president en leden der plaatselijke schoolcommissie, leden van den gemeenteraad, leden van het algemeen en der onderscheidene kerkelijke armbesturen, hoofd en hulponderwijzers en een aantal in het onderwijs belangstellenden, woonden deze vergadering bij. Na een en een half uur onafgebroken te hebben voortgeduurd, rigtte de heer Delprat een woord van dank en erkentelijkheid aan mevrouw Marenholz voor de moeite en inspanning, die zij zich in het belang der jeugd getroosten wilde. Daarna ging de vergadering uiteen.

Berigten van verschillenden aard.

Het Iersche dagblad de *Cork Reporter* geeft een tamelijk volledig verslag van den tegenspoed der schepen Niagara en Agamemnon, welke elk met 1500 Engelsche mijlen van den Atlantischen kabel in zee waren gegaan, om de electrische verbinding tusschen Europa en Amerika tot stand te brengen. De genoemde schepen zouden elkander ontmoeten op 52° 2' br. en 33° 18' lengte. Naauwelijks in zee, verloren zij bij de eerste poging tot het leggen van den kabel 10 en bij eene herhaling 120 Eng. mijlen van dien draad. Op den derden dag stak er een geweldige storm op, die negen dagen aanhield, zoodat de Agamemnon en de Niagara op den 7den dag elkander uit het oog verloren en eerstgenoemd schip gedurende 36 uren verpligt was voor den wind af te drijven. De kapitein werd zelfs beducht het niet te kunnen uithouden en twijfelde zeer aan het behoud van het vaartuig; drie matrozen werden ernstig gekwetst en een der aan boord zijnde manschappen verloor het verstand door angst. Nogtans verscheen de Agamemnon 23 Junij op de afgesprokene plaats, alwaar de Niagara zich reeds bevond, die behalve het verlies van een stuk van den Amerikaanschen arend, die voor den boeg stond en eene geringe schade aan het want, den storm goed had doorgeworsteld. De vroeger gebroken kabel werd toen weder zamengehecht en men vierde 250 Engelsche mijlen, tot dat 29 Junij het teleurstellend sein waargenomen werd, dat de kabel weder gebroken was. Er was nu een einde aan alle verdere pogingen en na eene proefneming met de sterkte van den kabel, waaraan de Niagara als op een anker bleef liggen, keerde het Amerikaansche schip, volgens vooraf geregelde bepaling naar Queenstown (of Cork) terug. Aldaar was de Agamemnon, die 200 mijlen vooruit was, tot verwondering van den kapitein der Niagara, nog niet aangekomen, en dit schip wacht welligt het andere, in de onderstelling, dat de arbeid hervat zal worden. Dit hangt echter af van de plaats, waarop de kabel gebroken is. Wanneer de breuk op den bodem der zee geschied is, kan de onderneming beschouwd worden als geheel mislukt; doch ontstond die aan boord van den Agamemnon, dan zal het ongeval verholpen kunnen worden. In allen geval zijn er 500 Engelsche mijlen kabel verloren, hetwelk tegen 100 p. st. per mijl, eene waarde uitmaakt van 50.000 p. st. of zes tonnen gouds. Sommige bladen wanhopen nog niet aan het hervatten en welslagen der onderneming, doch de *Cork Reporter* beschouwt de zaak ongunstiger.

De *Groninger Courant* bevat het volgende, om een denkbeeld te geven van Noord-Amerikaansche bluffrij:

Dat men in Noord-Amerika er den slag van heeft door zonderlinge aankondiging de aan-

Nacht tot zich te trekken zien wij weder bewaarheid in de volgende, in een der laatste nommers van de *Sheboygan Nieuws bode* voorkomende advertentie:

» Oorlog met de V. Staten en Engeland! Nederland daarin gewikkeld!
De heilige Unie wil Nederlands Oost Indische bezittingen inpalmen, welke zij dat landje reeds lang misgund heeft!
Nederland roept zijne ware zonen op ten strijde! Een leelijk dilemma voor de Nederlanders in Amerika!

Zoo ver is het echter nog niet gekomen, en het is ook niet waarschijnlijk, maar behoort daarom toch niet onder de onmogelijkheden. Niemand late zich evenwel daardoor afschrikken van zijne benoodigdheden op te doen (er staat ten minste vooreerst nog geene plundering voor de deur), en die goedkoop en goed wil koopen en daarbij vriendelijk wil behandeld worden en zijne moedertaal wil hooren, die ga in den kruideniers- en ellewaren winkel van Spingers en Bacot, naast de German Bank te Sheboygan."

Ook uit de volgende staaltjes, aan een dagblad van Philadelpia ontleend, kan men zien, dat de Amerikanen het vrij ver in de kunst van adverteren hebben gebragt:

I. Een groot Indiaansch geraamte is onlangs in Massachusets opgedolven. Naast dit ligchaam, dat begraven was met het gelaat naar de opgaande zon gekeerd, heeft men een ijzeren tomahawk, eenige steenen en andere gereedschappen in eene verzegelde vaas gevonden. Toen men die vaas in stukken brak, ontdekte men, dat zij een stuk stof bevatte, waarop in zeer duidelijke Romeinsche letters geschreven was: »koop uwe kleederen bij Stokes, die het best de mode volgt, Chesnutstreet No. 607.

II. Men berigt, dat de burgemeester Harry een bijzonder verslag aan den gemeenteraad zal aanbieden. Dit stuk zal zeer belangrijke opgaven bevatten, onder anderen den raad aan de burgerij om hare toiletbenoodigdheden zich aan te schaffen bij Kockhil en Willson, New-market No. 212.

III. Eene wetenschappelijke commissie houdt zich thans onledig met eene reeks studien en onderzoekingen om de mogelijkheid na te sporen van een tunnel onder den Delaware te graven. Zoo deze mogelijkheid erkend wordt en de tunnel gegraven is, zal hij van groot gemak zijn voor de buitenlieden, die nu met booten over de rivier komen om hoeden te koopen bij Rowers en Son, Treelane, 43.

De *Times* wijdt een artikel aan de kwestie van den slavenhandel, naar aanleiding van den verjaardag der onafhankelijkheids verklaring der groote Unie, door de Amerikanen te Londen gevierd. Dit blad betreurt het dat de heer Dallas, de Amerikaansche gezant, op dit banket het stilzwijgen heeft bewaard, nopens hetgeen Amerika nu zelf zal doen ter wering van den slavenhandel. Indien, zegt dit blad, Amerika thans de zeepolicie over zijne eigene schepen op zich neemt, die Engeland, welligt met te veel aanmatiging, zich heeft trachten toe te eigenen, dan zullen wij daarin een bewijs zien van die morele kracht, van dien eerbied voor zich zelf, die hulde vers diend. Het wordt trouwens ook tijd, dat deze groote natie haar eigen voogd wordt. Zij kan doen hetgeen anderen voor haar niet kunnen doen. Maar eene andere vraag is het, of onder de hoede van de Amerikaansche vlag, voortaan de verfoeijelijke slavenhandel zal mogen gedreven, en alzoo die vlag zelve aan oneer en schande prijs gegeven worden. Wij hopen, dus eindigt de *Times*, dat Heer Dallas weldra zijn verzuim zal herstellen en der wereld verkondigen zal welke beginselen het zijn die de Vereenigde staten op dit punt belijden.

Men leest in de *Globe*: Naar alle waarschijnlijkheid blijft de keus eener gemalin voor onzen toekomstigen souverein bepaald bij zeven prinsessen van koninklijken bloede, tenzij hij zich eene gemalin van eenigzins meergevorderden leeftijd wilde kiezen. De bedoelde zeven prinsessen, die als leden van een Protestantsch kerkgenootschap daartoe in aanmerking kunnen komen, zijn: 1o. prinses Alexandrine, dochter van prins Albert van Pruissen, geb. 1 Feb. 1842; 2o. prinses Anna van Hessen-Darmstadt, eene nicht van den groothertog van Hessen en van de keizerin van Rusland, geb. 25 Mei 1843; 3o. Prinses Augusta van Holstein-Glücksburg, geb. 27 Febr. 1844; 4o. de hertogin Whitelime van Wurtemberg, geb. 11 Julij 1844; 5o. prinses Alexandra, dochter van prins Christiaan van Denemarken, geb. 1 Dec. 1844; 6o. prinses Maria van Saksen-Altenburg, geb. 28 Junij 1845; 7o. prinses Catharina van Oldenburg, zuster van de grootvorstin Nicolaas van Rusland, geb. 1845. Zonder in profetischen zin te willen spreken, gelooven wij, dat prinses Alexandra van Denemarken de meeste kans heeft, als zijnde prins Christiaan de vermoedelijke erfgenaam van den Deenschen troon. De prins van Wallis is geboren 9 November 1841 en wanneer hij dus zijn 21ste jaar zal bereikt hebben, is prinses Alexandra 18 jaren oud.

Uit San Francisco zijn berigten ontvangen van 5 Junij, benevens 1,799,502 p. st. aan goud. De toevloed naar de Frasermijnen duurde voort; sedert 20 April waren ongeveer 2700 Californische goudgravers van San Francisco derwaarts vertrokken en in het geheel zullen ongeveer 5000 personen op weg naar die streken zijn. De Engelsche oorlogsstoomboot *Satellite* moet, naar men zegt, in last hebben de Fraserrivier te blokkeren en geen schip door te laten, doch daarentegen de goudzoekers en hunne booten geen overlast aan te doen. De gouverneur van Van Couvers-eiland had van zijn kant eene proclamatie afgekondigd, waarin hij iedereen aanspoort de regten der Hudsons-baai-Compagnie te eerbiedigen, daar deze alleen geregtigd is in de Britsche bezittingen op de Noordwestkust van Amerika met de Indianen handel te drijven, en noch Engelschen noch vreemdelingen daaraan mogen deelnemen. Alle schepen, die 14 dagen na de afkondiging dezer proclamatie op de Fraser rivier en het aangrenzend gebied der Compagnie zullen worden aangetroffen, zullen met hunne lading in beslag genomen worden.

Volgens berigten uit Alexandrië, is het aan geen twijfel meer onderhevig, dat de pest in Egypte is uitgebroken. Te Bengazi hebben zich het eerst gevallen daarvan voorgedaan, en van daar heeft zij zich medegedeeld aan Alexandrië. Ondertusschen spreekt men nog slechts van eenige weinige gevallen die voorgekomen zijn. Sedert 1837, dus in meer dan 20 jaren, is Egypte niet door de pest bezocht geworden.

Alle voortbrengselen uit Egypte, alsook uit Barbarije, zijn bij hunnen invoer in Frankrijk aan eene quarantaine van tien dagen onderworpen.

Graaf Walewski heeft eene circulaire aan Frankrijks diplomatieke agenten gezonden, waarin gezegd wordt dat de nieuwe maritime regten, zooals die op het Parijsche Congres vastgesteld zijn, thans door alle staten zijn aangenomen, met uitzondering van Spanje, Mexico en de Vereenigde Staten. De beide eersten stemmen niet toe in de afschaffing van de kaperij, terwijl de Vereenigde Staten, ook het bijzonder eigendom in oorlogstijd volledig ter zee geëerbiedigd willen zien.

In Nieuw-Zeeland is men eene nieuwe soort van zijde wormen op het spoor gekomen, wier product van zeer veel waarde kan worden. De worm zit in een tonnetje waarvan de buitenzijde bruin is, doch waaronder zich een zeer fijn zijde weefsel bevindt. Eenige fabriekanten te Glasgow hebben daarmede proeven genomen en zijn van oordeel dat dit product meer waarde heeft dan hetgeen men van de zijde wormen in Europa verkrijgt. Op sommige plaatsen in Nieuw-Zeeland treft men zooveel tonnetjes aan, dat een persoon in twee uren ongeveer twee pond ruwe zijde inzamelde.

De oorspronkelijke bewoners van Australie sterven zoo spoedig uit dat op het einde dezer eeuw welligt nog weinige hunner in leven zullen zijn. De gemeenschap met de Europeanen schijnt voor hen noodlottig te zijn. Nu eens kleeden zij zich van top tot teen, dan weder loopen zij geheel naakt; den eenen dag overeeten zij zich en dan weer lijden zij honger. Het einde van dit alles is, dat zij aan de tering sterven, eene ziekte, welke overigens bij hen van vroeger reeds, inheemsch schijnt te zijn.

Het openbaar onderwijs in Spanje.

II.

(*Vervolg en Slot van ons vorig nommer.*)

Maar welken practischen invloed heeft nu deze hervorming van het onderwijs in Spanje uitgeoefend? Wanneer men eenigzins dieper doordringt; wanneer men met de cijfers te rade gaat, dan zal men menig belangrijk antwoord verkrijgen, dat er toe bijdraagt, om den tegenwoordigen toestand van verstands-ontwikkeling der Spaansche bevolkir naar waarheid te ontdekken. In weerwil van d pogingen, die tot de ontwikkeling zijn aangewend is het duidelijk, dat de uitkomsten nog ver van afdoende zijn. In de laatste jaren waren er ten hoogste twaalf duizend leerlingen in de instituten. Dit middelbaar onderwijs is op zich zelf in lang niet volkomen; het onderrigt in de Grieksche taal wordt er gemist en de Heer Zarate verzekert, dat het voor het oogenblik al zeer voldoende zou zijn, wanneer men in Spanje al de hoogleeraren voor de tien universiteiten vinden mogt: iets wat niet getuigt voor eene zeer verspreide beoefening der Grieksche letteren. Het hooger onderwijs levert een niet minder zonderling verschijnsel op, namelijk, dat van eene trapsgewijze en regelmatige vermindering van het aantal der kweekelingen, die de regtsgeleerdheid en geneeskunde bezoeken. Voor weinig tijds bedroeg het aantal in de regtsgeleerde faculteit 3420, dat in de andere 1463, zoodat een minister zich in de noodzakelijkheid zag gesteld om den duur der studien met twee jaren te verminderen, opdat het in Spanje niet op eenmaal aan geneesheeren ontbreken mogt; van daar laat het zich verklaren, hoe men het tegenwoordige tegenover het vroeger tijdperk stelt, waar, op Salamanca alleen 1000 studenten telde. Deze bijzonderheden en nog zoo vele anderen, als het leerrijk boek van Gil y Zarate inhoudt, schijnen zich alzoo niet te bepalen tot het belangrijke vraagstuk van het onderwijs; maar wanneer men ze wat dieper gadeslaat, dan komt men tot de overtuiging

dat zij den geheelen toestand van Spanje openbaren, een toestand, waarin alles nog op strijd en inspanning nederkomt, waarin men overal de pogingen aanschouwt van het heden, om zich van het verleden los te maken, als ook de menigvuldige teekenen merkt van een moeijelijken overgang.

Een onderzoek echter in hoever de politiek tot het onderwijs in Spanje in betrekking staat en daarop invloed uitoefent, zou ons te ver heenleiden. Nogtans kon eene opmerking gemaakt worden, die niet moeijelijk is om op te lossen. Welke van de partijen toch, die elkander aan gene zijde der Pyreneen het overwigt bewisten, is Spanje het meest van practisch nut geweest? De partij, die zich den vooruitgang tot leuze heeft gesteld, heeft zich op een moeijelijk standpunt geplaatst, wijl aan de eene zijde hare denkbeelden onophoudelijk tot het volk overhellen en aan den anderen kant haar streven naar nieuwigheden en herstel de levendigste volksbegrippen kwetst. Van daar de moeijelijkheid harer stelling zoodra zij de magt in handen heeft. Wel heft zij eene belasting op, omdat men door het opheffen eener belasting altijd zeker is den volksgeest aan zijne zijde te hebben; maar zij weet niet hoe die te vervangen. Zij is meer eene partij van beweging en beroering dan die van eene langzame en wezenlijke verbetering. Beter slaagden dan ook de gematigden en hun arbeid heeft zelfs in het heetst der omwentelingen, de tegenwerking van zoo vele zijde voortgekomen, weerstaan: zij hebben meer het mogelijke voor oogen gehad. Ziedaar de onderscheidene uitkomsten der hervormingen, die in 1845 en in de volgende jaren voleindigd zijn. Deze hervormingen zijn zeker niet vrij van leemten en onvolmaaktheden; maar eindelijk heeft Spanje om zoo te zeggen de nieuwere gedaante van zijn bestaan gevonden. Wat welligt thans ontbreekt aan dit land, door zoo vele onlusten geschokt, is een weinig van van dien politieken geest, die volhoudt, die handhaalt wat hij heeft opgerigt, die verbetert in plaats van verwoest, die een land, te gelijker tijd behoedt voor twee gevaren: voor die van achteruitgang en omwenteling.

Scheepvaart.

BINNENGEKOMEN.

Den 22 dezer, het schip *Josephina Bernardina*, kapt Bos, van Amsterdam. Passagiers: Mev. de wed. Oppenheimer, Mej. M. Oppenheimer en J. Martin.

UITGEKLAARD.

Den 23n. dezer, het schip *Luit. Admiraal Tjerk Hiddes*, kapt. O. S. Parma, naar Amsterdam, lading: 321 vaten en 37 blom dito Suiker 535,153 ponden, 20 balen Sch. Katoen 6200 pond, 347 pond oud Lood en 5 kisten Naturalien.

UITGEZEILD.

Den 21 dezer, de koloniale schoener *Coronie*, kapt. L. Wildschut, via Demerarij naar Curaçao.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Plantage Dordrecht, kapt. J. M. Brakke, adres bij J. C. Oosterbaan. Sluit 26 dezer.

Caspar de Robles, kapt. van Slooten, adres bij H. Degenhard.

Eliza, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal.

ADVERTENTIEN.

(10904) De Zoon ons op den 15 dezer geschonken, wordt ons heden door den dood ontrukt.

Paramaribo, den 21 Augustus 1858.

J. C. TELTING JGZ.

G. PINTO.

Eenige kennisgeving.

Heden Morgen ten 9 ure,

[illegible]

van het **HUIS** en **ERF** gelegen aan de *Wageweg straat*, La. B No. 136*a*. aankomende den uitlandigen Heer J. K. ROMEIN, ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS. [10898)

(10900) Mr. **G. de Meinertzhagen** zal op Dingsdag den 31sten Augustus e. k., des namiddags om 4 uren, door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ ten zijnen huize doen verkoopen:

Elegante **MEUBELEN**, GOUD en ZILVER, etc.; — zullende de Goederen één dag vóór en op den verkoopdag van 9 tot 12 ure, te bezigtigen zijn.

NIEUWE AARDAPPELEN

en meer andere *Goederen* ontvangen per kapt. *Bos*, en te bekomen bij

(10901] **J. G. KRAMER & Co.**

(10899] Ontvangen per Kapt. BOS: ***Nieuwe***

AARDAPPELEN, fraaije Porceleine VOORWERPEN, geschikt voor Cadeaux, 1ste en 2de kwaliteit

WASKAARSEN.

A. LEVI & Co.

(10901) Tegen **Kontant** te bekomen bij

A. HEWITT:

VERSCHE UIJEN en AARDAPPELEN.

(10903] Ontvangen per kapt. BOS: Dames en Heeren **MODEWAREN** naar den laatsten smaak, etc., etc. **Voorwerpen** voor Cadeaux en Etagères, Broodsuikers, BOTER, Bier enz.

J. VAN GELDER.

De Wed. C. S.

ERPENBEEK & Co.

hebben per de *Earl Dundonnald*, van *Demerarij*, in Commissie ontvangen en bieden *a CONTANT* haren geëerden begunstigers te koop aan:

Afgepaste Dames muslin KLEEDJES, wit Alpacca, gecouleurd **ORLEANS**, Cobourg, PARAMATTA, keurig gekleurd **NETELDOEK**, Muslin met *SATIJNEN STREPEN*, witte en gecouleurde HEEREN en DAMES gebrocheerde **HALSDOEKEN**, wit satijnen en moirée *BALDISSEN*, Dames **BRUIDENKRANZEN** en fraaije *BOUQUETTEN*, dames PARASOLS en kinderen PARAPLUIE'S en meer andere voorradige **ARTIKELEN**, bij vroegere annonces vermeld. (10323)

D. AEBERCA

heeft ontvangen per het schip *Josephina Bernardina*, kapt. A. F. BOS:

Effen, gekleurd, damasé, jacquard, bouquet, moesjes en geruit NETELDOEK, Schotsch Batist, Kamerdoek, Cambricks, Shirting van 16, 17 en 54 ellen, Cachemir Ecossais, Challij voor Dames Kleederen, zwarte en gekleurd zijden Mantilles, gebord. Kleedjes, onderrokken, Berthas, Manches, Chemisettes, Zakdoeken, Linnen dito, mans en jongens zijden op vilt en Castoren **HOEDEN**, dames en meisjes opgemaakte en onopgemaakte zijden, stroo en Flambards HOEDEN, kinder dito, glacé, Castoren en zijden mans en vrouwen *Handschoenen*, zwart. Mitaines, hoeden Linten en Bouquetten, **Bruidskransen**, Haarnetten, fijn en ord. zw. Laken, Orleans, Piqué, Silecien, Foulards, gouden oorknoppen, Garnitures. Armbanden, Vingerringen en Charivarie, parapluies en parasols, Mans Vrouwen en Meisjes schoenen en Laarsjes, Zool, gewast, gelakt, Brons en gekld. leder, Loodwit en Lijn olie ect. (10490)

SANDTMANN & Co.

verwittigen het geacht publick, dat zij per *Josephine Bernhardina*, kapt. A. F. BOS, via *Amsterdam*, ontvangen hebben: **Een Assortiment Dames en Heeren MODE-ARTIKELEN, alsmede *differente soorten* Dranken, etc.,** welke zij binnen weinige dagen ter verkoop zullen aanbieden. (10897)

(10896) Ontvangen per de Fransche schoener *la Belle Poule*:

***Roode wijn* in oxhoofden, Zoete olie, Sardines, *Cognac* in vaatjes en Parfumerien in kl. koffers.**

Paramaribo, den 21 Augustus 1858.

W. J. RIETSTAP.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**